

Mezinárodní konference "Pohádkové vzkázání Václava Čtvrťka", 20.-22.10.2011 Festival Jičín – město pohádky a Václav Čtvrtek

„Vše začalo „Kubínovým Jičínem“ v roce 1990. Dnes už jen pár zasvěcených ví, že hodnotící rozprava nadšenců k této víkendové akci (6.11.1990) vyústila v myšlenku složit poklonu K. J. Erbenovi, ale i jeho následovníkům a předchůdcům. Také to, že by byla velká škoda, kdyby pohádka, ten bujný koník nejen dětské fantazie, přestala lidi oslovovat.“

JUDr. Mgr. Jaroslav Veselý
zakladatel festivalové myšlenky

První ročník festivalu Jičín – město pohádky se uskutečnil na podzim 1991. Pořadatel, kterým byla Nadace Jičín – město pohádky (nyní Nadační fond JMP) a celá parta nadšenců zvaná pohádkový vejbor si byli vědomi toho, jakým fenoménem je pro děti a rodiny Rumcajs Václava Čtvrťka a protože nechtěli, aby se pohádková slavnost stala pouze slavností Rumcajse a v Jičíně vznikl Rumcajssland, záměrně prvních deset ročníků festivalu JMP nebylo významně tomuto autorovi a jeho pohádkovým postavám věnováno. Vazby v programu byly, ale nenásilné, např. výtvarná dílna Radka Pilaře apod. Nutno říci, že zamýšlený záměr se zdařil.

Až 11. ročník (2001) přinesl téma festivalu „Rumcajs a jeho rodina a Pocta pánům Čtvrťkovi a Pilařovi, rodině, přírodě a její ochraně“, což se odrazilo v náplni programu: Loupežnické hry v parku, Jak si Hejkal skočil dupáka – taneční rej na náměstí, soutěž O Mančinu buchtu na zámeckém nádvoří, mezioborové kolokvium Loupežnictví mladistvých, tvůrčí dílna Sluníčkový prstýnek ad. Součástí tohoto ročníku bylo vysázení lesíku Cipískův Řáholeček u Šibeňáku a otevření Rumcajsovy stezky v Českém ráji.

Další festivalové ročníky pak V. Čtvrťka a R. Pilaře a s ním spojené pohádky postavičky více či méně ve svých programech připomínaly, ale již bez obav, že by v povědomí návštěvníků byl jičínský pohádkový festival spojován pouze s nimi.

Například 17. ročník (2007) - téma Ten dělá to a ten zas tohle neboli řemesla v pohádkách. Švec a poté loupežník Rumcajs slavil 40. narozeniny a rodinný výlet parním vlakem spojený s pěší túrou do Rumcajsovy jeskyně v Českém ráji, ve které Rumcajs podával na ochutnání placku a Manka marmeládu, byl úspěšný, stejně jako hajajovské čtení O Rumcajsovi na farské zahradě či představení Rumcajs brněnského divadla Polárka.

Nelze nezpomenout ročníku šestnáctého (2006) - téma Strašidla, strašáci a strašpytlové a Pocta V. Čtvrťkovi u příležitosti jeho pětadevadesátin. Zdánlivě se zdá, že téma s autorem jaksi nesouvisí. Ale stačí si přečíst Čtvrťkova slova uvedená v záhlaví programu tohoto ročníku: „Má pravá láska jsou moji staří známí, loupežníci, formani, ohniví muži, hejkalové, mužičci, víly a světýlka, co odedávna přebývají v českých lidových pohádkách...“, a nezůstáváme na pochybách. Vzdaná pocta autorovi byla důstojná. V pohádkovém městě se pohybovali skřítky a víly nazdobení v tvůrčích dílnách, strašidláčky a pidižvíky ze dřeva a z brambor si z dílen odnášely děti v dlaních, zámek v pavučinách vznikl na malém nádvoří a ti starší v lodžii oblékaly na dřevěné kostry strašáky, jejichž vlající oblečení v paprscích podzimního slunce deroucího se korunami stromů připomínalo pohádkově roztančenou společnost. Toto tvůrčí konání rámovalo chystaný slavnostní večer na počest 95. výročí narození V. Čtvrťka. Na rozeslaná čestná pozvání ilustrátorům, režisérům, scénáristům, hudebním skladatelům i hercům, kteří se podíleli na zprostředkování Čtvrťkových pohádek čtenářům, posluchačům a divákům, přišla řada zajímavých i jímavých odpovědí a pozdravů. Např. od Dagmar Doubkové, Vladimíra Svobody, manželky hudebního skladatele Václava Lídla, Hany Doskočilové, režiséra Josefa Lamky a dalších. Za všechny cituji paní Olgu Čechovou: (14.8.2006) „...děkuji za pozvání k oslavám pana Václava Čtvrťka. Vílu Amálku a Čárymáry na zdi jsem vytvářela s láskou, ale teď jsou zapomenuty. S pozdravem Olga Čechová.“

Někteří poctili slavnostní večer svojí vzácnou návštěvou. Mezi nejvzácnější hosty patřila režisérka Věra Jordánová, hudební skladatel Jaroslav Celba nebo Vadim Petrov. Ten napsal: (11.8.2006) „Díky za pozvání na zahájení festivalu Jičín – město pohádky a rád se zahájení zúčastním. Asi se budete divit, ale v letošním roce to je přesně 40 let, kdy režisér A. Zapletel začal jednat s panem Čtvrťkem o natočení jeho prvního pohádkového seriálu O vodníkovi Česílkovi, ke kterému jsem napsal hudbu a vypravěčem byl pan K. Höger. Jsem velice rád, že tento 13dílný seriál byl první vlašťovkou dalších pohádkových příběhů V. Čtvrťka a po dlouhém období 40 let je dodnes velice oblíbený a populární. S pozdravem Vadim Petrov.“

V průběhu večera bylo uděleno V. Čtvrťkovi čestné občanství pohádkového města in memoriam, které přijela ze Švédska převzít dcera Markéta s rodinou.

20. ročník (2010) – téma Česká pohádková klasika. Dny zasvěcené velikánům české pohádky a vedle Erbeny, Němcové, Čapka, Wericha byla sobota s názvem Jak Rumcajs vysadil duhu na nebe poctou V. Čtvrťkovi a R. Pilařovi.

21. ročník (2011) – téma ... a radost pro děti a děti pro radost..., motto: Taneční pohádkování. 100. výročí narození V. Čtvrťka. Proto předznamenáním jednotlivých dnů byly úryvky vztahující se k tanci i k autorovým pohádkám. Např.: čtvrtek 8.9. - Ale to už Amálka na špičky, na patičky a tančí. Tančí kroky, tančí krůčky,

smyčky klíčky se závojem. Sobota 10.9. – V trávě hrála letní muzika, Maková panenka tancovala a motýl Emanuel nad ní dělal slunečník. Věřte, nevěřte, tančil Křemílek i Vochomůrka, tančila kněžna s Rumcajsem a dokonce rejdváka po francouzsku, tančily víly u Šejtročka za chalupou, stačí jen si v pohádkových příbězích zalistovat. 21. ročník spojený se 100. výročím spisovatelova narození vesele i vážně vzdal hold spisovateli, který povýšil Jičín na pohádkové město. Významně se podařilo zapojit děti a celé rodiny do literární a výtvarné celorepublikové soutěže s nenásilnou vazbou ke čtení jeho pohádkových příběhů.

Co říci závěrem? Výše uvedená fakta vypovídají, že festivalové dění systematicky z autorova díla čerpá, připomíná ho a v žádném případě není nahodilé.

„ Jičín – město pohádky je pojem, který dnes patří k Jičínu stejně jako postava Albrechta z Valdštejna. Zatímco někdejší vojevůdce byl tvůrcem novodobé urbanistické proměny města a krajiny, dnes se jednou ročně sejdou děti se svými rodinami odsud a z blízkého i vzdáleného okolí, aby se zúčastnily zázračné proměny a vždy znovu svými aktivitami a fantazií stvořily zázračný pohádkový svět, jehož rozvrh jim po celoročních diskusích a debatách připravil pohádkový vejbor.“

Jan K. Čeliš

Zpracovala
Věra Rychterová
předseda správní rady NF JMP